

ד גלוּבָם - מְגַזִּין	69837780*	29/08/2019
11.17x11.38	1/5	עמ 7

חופשי ולגמרי בלבד

מה אפשר ללמוד מחוורתו לכלא של יונתן היילו, שהרג את הגבר שאנס אותו, על מנת של תוכניות לשיקום אסירים בישראל | ליאת רין

**"המקהה
של יונתן היילו
צריך להדליק
אורות אדומים.
אין תוכנית
אסטרטגית
לשיקום אסירים"**

בכלא. אם עם תיק כהה, שמדינה שלמה חיבקה, לא מוסgalim ברש"א להתמודד, מה יגידו האסירים הקטנים?".

או אורך באתמת גנבה שיקום האסירים בישראל? – כמה מושקע בו; האם הוא מתופעל בזורה מיטכית הנותנת סיכון אמיתי לאסירים לשעכר לחווור למותם; האם ישנו רצף טיפול באסיר בשחזרו נמצא בתוך הכלא בפיקוח שב"פ, ולאחר שחזרו מהמועדם מהכלא, כשהוא עובר לסתוכתה של רשות אסירות משוחרר שריצה את כל עונשו אינו אסיר משוחרר לשחזרו לאחר שחזרו מעתה ואות, שיקומו של אסיר משוחרר מוקדם – כמו היילו – נמשך גם אחרי שיצא מבין תחולו הכלא.

המספרים מלמורים שמצב שיקום האסירים בישראל איתן מוהיר, בלשון המעsett. אומנם ישנן הצלחות שיקומיות מהותיות לב, אבל הנתונים הקיימים מצביעים על כך שבין 42% ל-65% מהאסירים המשוחררים החזרם לכלא תוך שלוש שנים מהשחרור, וב-80% חזרם לפצע בשלוש השנים אחריו השחרור. אולם לפי נתוני רשות אסירות לשעבר המועדים לחזור לפצע עומדר על פחות מ-20%.

בעולם היהודי, אסיר שמשוחרר בשחזרו מוקדם מקבל לירוי צמוד של פסיכולוג ועובד טוציאלי, ושל מתאם תעסוקה המתוויך בין לבין מקום העבודה שמווך עכוורת מבעוד מועד. הוצאות נמצוא בሩקע כשהוא נשבר או מועדר, ותוכך בו בכל כדי שלא יהזר לכלא. את המודול הזה אפשר למצוא במדינת סקנדינביה, שם הלייפת השיקום של האסירים המשוחררים אולטימטיבית. בישראל הhillפה החותמת קתינה מרדי או גחללה מרדי ובלדי, לעיתים מחוסר תקציב ולא בಗל חסר רצון של אנשי רשות. אלה מחווים לתפקידם, אך בغالל מחסור חמור בתקציבים, בהוטטלים ובאנשי מקצוע, ובשל אי-קיומו של רציף שיקומי בתוך ומתחוץ לכלא, כאשר מנגד ועדת השחזרים מקשה את תנאי השחרור המוקדם – בסופו של דבר יותר מ-55% מהאסירים מרצים את כל תקופת מאסרם ובתקן כמה שנים חוזרים שוב לכלא.

"למדינה אין מחויבות ללוות את האסירים המשוחררים"

רש"א, האחראית על שיקום האסירים, היא גוף ממשלתי שיקומי-יחסורי – היא כפופה למסודר גורווה והשירותים החברתיים, פועלות על-פי חוק הרשות לשיקום האסיר, ותפקידה לשיקם ולשלב את האסיר בחברה. חוק שחזרו על תנאי מתנה

ההחלטה להחזיר לבלא את יונתן היילו חושפת את הטיפול הבושל של המדינה בשיקום אסירים: אחידות שנופלת בין שני משרדים ממשלתיים, מחסור באנשי מקצוע, ותקציב עצום, של פחות מ-40 מיליון שקל, שלא מאפשר לעיתים אפילו סיוע מינימלי. התוצאה: כ-80% מהאסירים לשעבר חוזרים לזרחת הפשע בתחום שלוש שנים ← ליאת רון

יה נרמה שהחזרו של יונתן היילו מהכלא, יהוה תיקון מוסרי לטראגדיה קורעת הלב של הצער יוציא אתופיה, שרצה את האנס שלו ונשפט ל-20 שנות מאסר. התקווה לסוף טוב אחרי שנים ארוכות של סבל, הסתיימה בשבוע שעבר בהחלה של וורת השחזרורים לשולול את רישיון האסיר שלו אחרי שנה ולהחזרו לכלא, לאחר שהפר את תנאי שחרורו שלוש פעמים – צעד יוצא דופן בחומרתו. סיפורו של היילו, ספג התעלויות קשות, נסחט ונאנס פעמיים על ידי רון אילין, עוזר שרצתה אותו בשנת 2011, וככה לסיקור תקשותיה רב, שכן נדר שגבר שעבר תקיפה מינית נחשף בשמו ובתמונה. לאחר מאבק ציבורי המתיק בית המשפט העליז את עונשו ל-12 שנות מאסר, נסיא המדינה חנן אותו ואחריו שמנוה שנים שחזרו מוקדם תחת פיקוח.

בעקבות החלטת וורת השחזרורים על השבתו היילו לכלא, יצא עורך דין, אלון איינברג, במתוקפה קשה על הוועדה ועל הרשות לשיקום האסיר (רש"א), לטענותו, היילו לא זכה לאחר צאתו מהכלא לליוי ולתמייה פסיכולוגית ופסיכיאטרית שהברחתן לקורבנות פוטסטראומה כמהן, ובכך למעשה נורק לכלבים.

"אם רש"א לא תלמד מהמקורה הזה", מזהיר עוזר איינברג, "ימשך הטיפול הלקי באסירים כמוני, ויש רבים כאלה. הנתונים מדברים בערך עצם: רוב האסירים המשוחררים חוזרים למאסר. יש ככל עזם בשיקום האסירים במדינת ישראל, במקם שהכספי יופנה למאץ להפיקתם למוסעים לחברה, הוא מופנה לתחזוק אסירים בסביב שני ושלישי

שלא היה לו מעולם רישום פלילי. חסמים את האפשרות של אנשים להשתלב. מוקמות העבודה שעומדים בקריטריונים דלים, ההשתכורות נמוכה, הנשירה גROLA, וכשכבר מזמינים מקום מתאים, ועדת השחרורים מתנגדת".

אסיר משוחרר וכי לבקשתו הכנסה בתודשיים הראשונים לשחוורו בתנאי ו coax של הביטוח הלאומי,ומי שנמצא בטיפול וכי לסייע של משרד השיכון לשכר דירה במשך שנה, בסכום נמוך שלא מכסה את העלות. ריבט מהאסירים מעתחררים עם הרבה חוכות, כך שם מתחילה את חיים במצוות במינוס עצום. רשות החוק איןן באוט לקרואות בויתור על החוב או לפחות על חלקו, מה שמסבך את המצב המסובך גם כהה.

פרופ' שוהם: "ולזה אפשר להוסיף שבמסגרת המחקר שלנו גילינו שיש ייעץ תעוקתי אחר של רשות א.א.א. על 300 מפוקחים. הייעץ נפגש עם האסיר פעמי אחת ואחר כך עוקב אחריו באמצעות תלוות המשכורת ונבדק אם וכמה נעדיר מהעובדת. רק במקרים יוצאי דופן הועצים מגיעים פיזית למקום העבודה. צרך שיעוץ התעסוקה יגיע לפחות פעמי בתודש למקום העבודה של האסיר, צרך להיות יחס של יועץ ל-50 אסירים מקסימום, ואצל בני נוער פחות מזה. האסירים המשוחררים מוכנים לקבל כל עבורה רק כדי להשתחרר, אבל אחר כך הם נתקלים בקשישים, תחושת על בן מעיסוק נחות ושוכר נמוך. המדינה יכולה היהתה לחת מענה יותר אינטנסיבי בנושא התעסוקה".

ואילו ברשות א.א.א. אמרים שבשנת 2018 היו עשרה יועצי תעסוקה 1.783 אסירים משוחררים, לא כולל נוער ונשים, שלהם יועצי תעסוקה ייעודים.

"יש אסירים משתמשים שיקום לא תוכנית שיקום"

פרופ' כדיה חסיני, ראש המכון לקרימינולוגיה מהפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית, מדגניס את מרכיבות שיקום האסירים. "חabit'hah האלה מגיעים ממוקמות מأتגריות", הוא אומר. "הנחה שמחבה בחוץ טיפול אחד לכל האסירים המשוחררים היא פיקציה. אך משקמים ערבי או יוצא אתיופיה, שבkahila שלו יש בעית תעסוקה ונגישותן אין תביא נראמן מהמשולש לקבוצה טיפול גמילה שיש רק בתחום אביב, שעוזר נסיעה לכל צור זו מסימה שמתחלת באירוע חברתי, ושם הסיכוי לשיקום נמוך מלכתחילה".

כדי לשיקם אסירים שבאים מרקע קשה צרך להקצות יותר כסף. זה עניין של החלטת ממשלה. נוגה.

"איך אפשר לעשות את זה, כשהכח של רשות

את שחרורו של אסיר בהשתתפות בתוכנית טיפול ופיקוח במהלך תקופת התנאי, עד שנתיים מיום השחרור, שהוננה לפי צרכיו. על הניר וזה נטענו מזמן, אך כאמור בשעה הפועלות שלה מוגבלת".

"רש"א אמרה לתפור לאסיר המשוחרר חילפה תעסוקתית, נפשית, מציאות דירות, ועמידה מול רשות המרינה", אומרת פרופ' אפרת שוהם, ראש החוג לקרימינולוגיה במכון האקדמי אשקלון, ראש מכון חקר לשילוב אסירים בקהילה ווירד ועדת המחקר של רשות. לפי המחקרים האחראונים שלנו, הסיכוי של אסיר שזכה את כל תקופת המאסר לחזור לכלא גבו מה שאל אסיר שהשתחרר מוקדם. אולם אם לפני שני עשרים 80% מהאסירים השתחררו בשחרור מוקדם וקיבלו שיקום אזרחי שחרורם,nehmen השנים האחרונות והיד לב-א.א.א. אסירים ממשוחררים מוקדם".

"מה כל כך מעט אסירים משתמשים מוקדם? כי ועדת השחרורים הפכו ליותר משפטיות והן לא בוחנות רק את התנוגנות בכלל. כניסה העיק להגנה מפני עברייני מין, למשל, והשיקול של אמון הצביע, מעליים את המסקל של מה טוב לנפגע ופחות מה מיטיב עם הפוגע. מדברים בנסיבות על הערכת סיוגים, כשאין שם מערכתי סיוגים מקרים, כך שהם יכולים לדרב בשיח קליני בלי ביטוס. בוגל שבתום רצוי תקופת המאסר המלאה המרינה מסימת עצם את תפkirה, אין לה מחשיבות ללחות את האסירים. מצד שני, יש עלייה בקצבת סיוע של אסירים למציאות עבורה ולויו, אבל אין שוט או חותם שיקום ופיקוח כמו במקרים של אסירים ברישון (כלומר, אסירים שהחררו מוקדם - ל' ר").

"ماו הגשת המלצות ועדת דורנו, שבה לקהני חלק, ואשר בchnerה את מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים ושהמה רגש על שיקום, המזב משתפר קצת ויש עלייה במספר המשוחררים. אבל יש מזב אבסורד שבו הפרקליטות דוחה את תוכניות השיקום של רשות א.א.א. בוערות, בטענה שהן רומות אחת לשניה. עוד עולה שהאסירים בפקוח רשות א.א.א. משתמשים בשוק העבודה, מרוויחים יותר, נמצאים בסיטוטים גבו יותר וחשים תחושת כבוד. מעסיקים ורוצים להעסיק אסירים משוחררים, אבל המדינה מקשה".

"מה המדינה מקשה הרי היא אמרה לעודד מעסיקים להעסיק אסירים משוחררים בוגל שבעובודה והוא קרייטית בתהליך השיקום".

"אסיר המשוחרר צריך להגיש עם רשות תוכנית עבודה. אסור לו לעבוד בעסק הקודם שלו ואסור לו לעבד עם בני משפחה. אם פעם היה מדווח רק על קרבה ראשונה, היום אסור לעבוד גם עם משפחה מורחת ומעסיק כדי להיות אדם

או בעצם אתה אומר שהמקירה של חילוי יוצא דופן? יש אסירים שמשתחררים ללא תוכנית שיקום, בעיקר因为 שמשתחררים בתום תקופת המאסר. לדוגמה, כל האסירים, kali יוצא מהכלול, גורכים שיקום. אסיר בשליש נמצא במעקב ויש דיפרנציאציה בין אסיר לאסיר, כל אחד מקבל מה שמתאים לו לפי הסיכוןים שלו. לדוגמה, יש ככל הפלים בין הנסיבות, חלק מהמקרים בוגר בעיתם של תקצוב.

הפיילוט שמתעכבר: מימון השיקום בעזרת אג"ח

עלות כליהה של אסיר לשנה עומדת על 121,480 שקל לשנה. לעומת זאת, עלות טיפול באסיר משוחרר ברשות א' עומרת על 28 אלף שקל בשנה - כרבע מהasco. ב-2017 טפלו ברשות א' 2,673 אסירים משוחררים - אבל תקציב הרשות עומד על פחות מאשר 40 מיליון שקל לשנה בלבד, סוג של בדיחה עצובה.

לפנינו עשר שנים תקציב הדשות עמד על 14 מיליון שקל, מוסיפה פרופ' שוהם, "היום הוא עומד על 39 מיליון שקל לשנה, והמלחמה היא להעלות אותו ל-57 מיליון שקל. מכיוון שההוסטלים למכורים לקחו נתח משמעותי ממנה, הוחלט לסנו את רוכם ולהעביר אותו למיקור חזק. מהגינויו של, הרבה פעמים יש הסבר של מחסור במשאבים בשיקום אסירים, שלפחות במקרה נכח".

יתכן שפתחן למצוקה התקציבית ולכשל בשיקום האסירים טמון בפיילוט חרנסי שאמור להוביל את רמת הרצידיביות - חזרת אסירים משוחררים לכלא - מהרמה הגבוהה שכיה נמצאת היום. כבר שלוש שנים שמסדר האוזן והמסדר לביצוח פנים מנסים לכרם ציור של תוכנית הפעלת בריטניה ומציעה למסקיים לקוחות אגרות חוב משלתיות, לשם גiros הוו שיסקע בשיקום אסירים. החבורה שモכרת את האג'ח מפעילה תוכנית שיקום הממומנת על ידי ההון המג'יס, הייניגה ניתנות למדרידה והוא מלאה בקנוזת ביקורת של אסירים משוחררים שאינם שמשתחרפים בה, כדי לכמת את הצלחתה.

אם התוכנית עומדת ביעדים ומפחיתה את החוראה לכלא, החברה תחויר את השקעה לרוכשי האג'ח, ואת הרוח למשקיעים - העומד על סיוע נמוך של כ-3% - תמן המדינה. המשקיעים מסיעים לגיוס הון למטרות חברותית, ולא בהכרח עבור רווח גבוהה. בישראל הוקמה לצורך העניין חברת לתיול הזיכור שאמורה להשתתף בפיילוט

השיקום מוגבלז או אם לא רותמים עוד גופים שותפים למנofi העצמה לאסир המשוחרר, ככל הנראה לו רצוי טיפול זהה שקיבל בכללו לרצוי הטיפול, שלא צעריו לך בחזרה במדיינת ישראל, יש חשיבות דרמטית. חייבים להיות הוגנים, יש מאץ אמיתי וכן, אבל הוא לא מספיק".

כשפוף' חסיני מדבר על בעיתת הרც'ה טיפול, הוא מכוון לאנומליה שנعواזה במצוות שבו שיקום האסירים מתחלק בין שני מושדים: בין כתלי הכלא, שב"ס, הכספי למושד ביחסון הפנים, הוא זה שמספק את תוכניות השיקום. לאחר השחרור, אמונה על האסירים לשעבר רשות, האמונה למושד הרוחה. בשלה אין כמעט תיאום בין שב"ס לרשות, אבל ברקע קיים מאבק של המשרד לביצוח פנים להכפיף אליו את רשות, מה שעלה פניו עשו לסייע בנכנית תוכנית טיפולית ארוכת טוח, ולמנוע קטיעה שלה ותחילתה מחרש רוקא בתקופה הרוחה.

הקריטית שבה האסיר משתחרר בשחרור מוקדם. "המקרה של היילו צריך להרליך אצלנו אוROT אודומים מהבהבים", אומר פרופ' חסיני, "יש יכול מי אמרו להיות אחראי על השיקום ואיך יכול להיות שבב"ס שייך למושד לביצוח פנים ורשות' למושד הרוחה. לא משנה מי אחראי על השיקום, משנה שאין תוכנית אסטרטגית".

"יחסית לאלה" במצבנו טוב, כי סמ' עד לפנינו כמה שנים בכלל לא האמין בשיקום, והכליה הייתה בשיעורים מטורפים. מאסר עולם באמರיקה היה עד המות, ורק בשנים האחרונות התחלו להבין שס' את חשיבות השיקום בגל הקrise הכלכלי שכאלה בעקבות המחרור בו, בעיקר בклиינוניה. באירופה השיקום יותר מפותח ובמדינות סקנדינביה סוגרים בתים כלא. ככל שאתה הולך לכיוון כלכלת ניאור ליברלית, ולא מרניות רוחה, האסירים נפגעים". יש הבדל בשיקום אסירים מזוהים, כמו משה קצב, אחד אילמרט או אריה דרעי, לבין אסירים מהשורח' הם מקבלים יותר.

"לא עסקי במרקם הספציפיים האלה, אבל בדרך כלל הם אסירים לכל דבר ועניין, למעט העניין הביטחוני והאם הם טעוני הגנה. הם מסתהפים בכל התוכניות כמו כולם. קצב, למשל, הילך למדרשה, שום דבר מיחד."

"להתיל ורפס על כל תוכנית השיקום בגין מקרה פרטני אחד, זאת טעות", מוסיף חסיני. "kolone של מגמניה כתוב מחקר גדול על שיקום אסירים והגיע למסקנה שהתוכנית עוכרת ומוזחת. יומם לפני שהיא אמרה לתגנית אותה לשורת המשפטים, מישו אנס ילדה קטנה ורצח אותה. או רועים קיזוניים מזועזעים אותנו, אבל צריך לבדוק את הכלל".

ספר עוד איזנברג, "זהו היה שם חותמי יהודים ולא הסתרה. הוא חסך שוק מהעיר, לא ידע אך להנעם מהיריה ניתנו לו לבית חב'ך, פחד שאבאים מסתכלים עליו, ששופכים אותו. ברש"א רוא שஹ לא מסתדר ולא עשו כלום. איכשהו הוא הניע לירות שיקום לנגמלים בדרכם תל אביב, ובגלל שלא היה שום מקום נתנו לו לישון במלון. לא היהת לו סיפת פרטיות, והוא הרוגט שבכלה והבראות צפן.

"זהו לא הגיע למסבך של לעכיז, כי הוא עבר מפקום למקומם. כל מה שניסת, לא תצא. הוא הסתובב כמו חזיה פזעה, ביל' לקלע עורה נפשית. ואו, בעקבות כתבה, קיבלינו פניה מקיבוץ כבורי ש好似ם לקלע אותו, לא בעקבות פניה של רשות".

איו תמייה דוא קיבל מושיע?

"הזמןדו לו סטודנטית שתעורר לו כמה שעות בסבוע ושיה עם עיבודת סיידאלית פעם בסבוע. הוא עבר ווימיים בסבוע, כי הנה שהה להם להציגו לי. הקיבוצניקים בככרי מודיעם. הם נתנו לו דירה, עבדה, עשו את המקסימום, אבל הוא לא קיבל טיפול רפואי, פסיכיאטרי, מושעו שלילוה אותו בסוגו רוחן מטבחה, מטבחים, בבריות איזונה. הברידות הביאה לדיזאון והדיינן לאלההן, רשות"א הרימה ידיים מטה. זה לא היה צריך להציגו למסבך שזו יוזה לכלא, לא צריך פטורות את רשות"א בגיןות לכשלים בתahrain השיקום שהוא אמונה עלי. נחזר ליוונון היילו ולהליפת השיקום שנפתחה לו ברשות. יונתן גשלח לבית חב'ך בתל אביב כדי אהרי השתרורו, אסירים משוחררים".

עו"ד אלון מוד 29
אייזנברג, "הילו
נעש על הנשלט
של המדינה
בשיוקם אסירים"

"אי אפשר לבנות טיפול על"

אסיר - השיקום הוא וולונטר"
הטענות כלפי ועדת השחרורים והפרקליטות מצד אחד, ובבעיות התקציביות מצד שני, לא פטורות את רשות"א בגיןות לכשלים בתahrain השיקום שהוא אמונה עלי. נחזר ליוונון היילו ולהליפת השיקום שנפתחה לו ברשות. יונתן גשלח לבית חב'ך בתל אביב כדי אהרי השתרורו,

המיון החדרני, אבל הכל תקוע מפני שועוד עבורי רשות"א הוושט שהפיילוט יגע בטעמי הרשות ושיקום האסירים יעבור תהליכי הפרוסה. ואת, אף על פי שבכבל הירושת, אריה ביבי, תוכנן בתוכנית, באוצר לא מסב בכינים את התהungenות הוועדת. טעונים כי אם הפילוט יצליח, הוא יאפשר לפעלויות המרוכות של רשות"א ויספק לה עבורה.

עצירת הפילוט מונעת העברות בסכימים נוספים לרשות - בתקציב 2019 הוקזו 50 מיליון שקל לשיקום אסירים בדרכים שונות כדי להפחית אתchorה לכלא. בוגסף, בוגל שנירענה של רשות"א נдол והוא יראה עומת ביעוים שהוצעו לה, שוקלים לבנות לה חשב מלווה ולהעכיר אותה לפיקוח המשדר לביטחון פנים. מרשות"א נמסר, כי "בושא הפעלת אג"ח לאסירים משוחררים העלה מספר סוגיות מקדימות, אטיות וארגוניות, התכונת לא יזאה לפעול לנוכח האמור".

יונתן גשלח. איי ג'יל
החלתו למתנדב עם
החולון טלב. פלא ג'יל
אסירים אסירים

איור: גיל גיבורי

תוכנית של שיקום קבועה, עם עדרה בוחן, הינה מאמץ לבודר קלה טיפולית כנה, תוך בירוד מהאולסיה של האזרחי, והבדלה וחיטה מרשות יש גלחת בתוכנית השכלה של הסלמה 12 שנים ליבור, שבונת לאסרו ודור כשהוא מהפץ בעווה בוחן, ובגרילות את הפכוים שלו בתוכניות הנגילה מספיק. והתהו זה מאד מורכב".

לחת לאדם אטנאל הבלתי הוא לא ירצה להסתמך בהם. הכל תלוי ברטען של האסיה. אני לא בוכה שהילו והוא בישלון של מערכות השיקום". או המדינה מרכיב יייטה ומזהרת על מקרים באלו, שקיים לשיקום "אני מאד מקופה שלא, צידק למפוזה רוך שארט יסכים לשיקום". "אי אפשר לנפות טיפול על אסרו", מסביר פרופ' חסיטין. "בבחינה טוביית העונש האמאדר ואפשר להפוך את המאדר לכלי ענייה. השיקום הדא ולונגדר או סמי ולונגדר. לעברוני מין, למשל, שזרים ליהודים במעשה, מוצע טיפול שיבול להיפך לאזיך כל ובאה".

בגלות השיקום. אם המשורר ייש חיק שאני לא מכירה לעומק", אומרת פרופ' שומר, "זאת היה בשיקום תורני בכלל, הרבה שמשיג תוצאות טובות מאד בשיקום, וזהvrן ערך לקיבוץ. אפשר גנעת הפרט רשייא משורר עטיק בשמצת גומי שחר. אבל שפיעל לאאת למטעו מושך".

מأחוריו הסורגים המספרים העוגומים של השיקום בישראל

121,480

שקל

עלות שנתית
של החזקת
אסיר בכלא

28

אלף שקל
עלות שיקום
שנתית של
אסיר משוחרר

39

מיליאן שקל
תקציב שנתי
של הרשות
לשיקום האסיר

85%
שיעור האסירים
שחזרו בכלא

65%-42%

פשיעה חוזרת בקרב
אסירים שלא עברו
шиיקום

20%-16%

פשיעה חוזרת
 בקרב אסירים
שבورو שיקום

מקור: הרשות לשיקום האסיר
איו: Shutterstock | A.S.N.P. קרייניטיב